

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การนำเสนอแนวทางการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างแนวทางการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 2) ศึกษาความเหมาะสมของแนวทางการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 3) ศึกษาความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ซึ่งมีวิธีดำเนินการวิจัย 3 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นสร้างแนวทางการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถามความตรง วิเคราะห์หาค่าความสอดคล้องเกี่ยวกับความตรงเชิงเนื้อหา 2) ขั้นศึกษาความเหมาะสมของแนวทางการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 17 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถามความเหมาะสม ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ โดยมีเกณฑ์การพิจารณาความเหมาะสม คือ ค่ามัธยฐาน มากกว่าหรือเท่ากับ 3.50 และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ไม่เกิน 1.00 3) ขั้นศึกษาความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 106 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถามความเป็นไปได้ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้ t -test โดยกำหนดค่าเฉลี่ยของคะแนนความคิดเห็นในแนวทางแต่ละข้อและแต่ละขั้นต้องมีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป

สรุปผลการวิจัย

จากการที่ผู้วิจัยดำเนินการวิจัย สามารถสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยวิจัยได้ดังนี้

แนวทางการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีความตรงเชิงเนื้อหา มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ ทั้ง 4 ขั้นตอน 29 รายการ ได้แก่ 1) การวางแผนพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 11 รายการ เช่น จัดประชุมบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมผู้บริหารสถานศึกษา กำหนดขอบข่าย

แนวทางการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมผู้บริหารสถานศึกษา 2) การดำเนินการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 7 รายการ เช่น กำหนดให้ผู้บริหารสถานศึกษาเข้ารับการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมผู้บริหารสถานศึกษา โดยการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพของตนเอง ส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษาเข้าร่วมสัมมนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับหน่วยงานทั้งภายในและภายนอก

3) การติดตามประเมินผลการดำเนินการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 6 รายการ เช่น แต่งตั้งคณะกรรมการติดตามประเมินผลการดำเนินการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ผู้บริหารสถานศึกษา กำหนดแนวทางการติดตามประเมินผลการดำเนินการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมผู้บริหารสถานศึกษา และ 4) การปรับปรุง แก้ไขและพัฒนาการดำเนินการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 5 รายการ เช่น นำผลการประเมินมาวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อยและหาสาเหตุ แนวทางการแก้ไขตลอดจนนำไปปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาต่อไป กำหนดวิธีการปรับปรุงการดำเนินการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมผู้บริหารสถานศึกษา

อภิปรายผล

จากผลวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ทั้ง 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การวางแผนพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมผู้บริหารสถานศึกษา 2) การดำเนินการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ผู้บริหารสถานศึกษา 3) การติดตามประเมินผลการดำเนินการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ผู้บริหารสถานศึกษา 4) การปรับปรุง แก้ไขและพัฒนาการดำเนินการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ผู้บริหารสถานศึกษามีความตรงเชิงเนื้อหา มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนิยม ไผ่โสภา (2543 : บทคัดย่อ) ; บุญชู แสงสุข (2544 : บทคัดย่อ) ; พยุง สารทอง (2544 : บทคัดย่อ) ; ชรินทร์ หงส์ทอง (2546 : บทคัดย่อ) ; กว้าง เสียงล้ำ (2549 : บทคัดย่อ) และปรีชา อยู่ภักดี (2551 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่องปฏิบัติตนตามคุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สพท.ชัยภูมิ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นของครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า มีความสัมพันธ์กันในทางบวก ค่อนข้างสูง ข้าราชการครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติตนตามคุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมเห็นว่าอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่ามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านคุณธรรม จริยธรรมในการครองงาน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมาคือ ด้านคุณธรรมจริยธรรมในการครองคนและคุณธรรมจริยธรรมในการครองตน ตามลำดับข้อสัคัญต่อหน้าที่ ป้องกันรักษาชื่อเสียงของสถาบันและประชาสัมพันธให้ผู้อื่นเข้าใจ ในทางที่ถูกต้อง ปฏิบัติงานโดยยึดกฎหมาย ระเบียบ แบบแผนและนโยบายหน่วยงาน ยึดหลัก

ประชาธิปไตยในการทำงาน คือ มีภาวะธรรม สามัคคีธรรม ปัญญาธรรม และมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มอบหมายงานให้ผู้ได้บังคับบัญชาได้อย่างเหมาะสมเปรียบเทียบการปฏิบัติตนตามคุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาระหว่างข้าราชการครูกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ข้าราชการครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เห็นว่าการปฏิบัติตนตามคุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมไม่มีความแตกต่างกัน ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติตนตามคุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความเห็นระหว่างข้าราชการครูกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านคุณธรรมจริยธรรมในการครองตน ครองคน และครองงาน ไม่มีความแตกต่าง

แนวทางทั้ง 4 ขั้นตอน 29 รายการ มีความเหมาะสมและเป็นไปได้ สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง เนื่องจากเป็นแนวทางที่มีความสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ควรจะจัดให้มีแผนการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมผู้บริหารสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ร่วมกับหน่วยงานทางการศึกษาอื่นๆที่เกี่ยวข้องในระดับเหนือขึ้นไป

1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ควรกำหนดโครงสร้างการพัฒนาศูนย์บริหารสถานศึกษาให้สอดคล้องกับแนวทางแผนการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมเพื่อส่งเสริมให้ผู้บริหารมีความเข้าใจและนำไปปฏิบัติให้เกิดประสิทธิภาพต่อไป

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้นคว้าต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคาดหวังของบุคลากรในสถานศึกษา

2.2 ควรศึกษารูปแบบการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความสำเร็จของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3